

Notatet i nedlastbar versjon

Betydelig vekst i Norges FoU-innsats

Endelige tall for utgifter til forskning og utviklingsarbeid (FoU) i Norge i 2015 viser at den samlede FoU-innsatsen utgjorde over 60 milliarder kroner. I løpende priser gir dette en økning i FoU-innsatsen på 6,4 milliarder fra 2014. Dette gir dette en realvekst på nær 9 prosent. FoU-utgiftenes andel av BNP øker fra 1,72 til 1,93 prosent. Veksten fra 2013, da siste fullskalaundersøkelse ble gjennomført, utgjorde 9,6 milliarder kroner. Det ble utført 42 400 FoU-årsverk i 2015, som var 2 000 flere enn i 2014.

Resultatene viser en betydelig vekst i Norges samlede FoU-utgifter fra 2014 til 2015. Justert for lønns- og prisstigningen var realveksten i FoU-utgifter høyest i næringslivet (9,0 prosent), tett fulgt av universitets- og høgskolesektoren og instituttsektoren med henholdsvis 8,8 og 8,1 prosent realvekst.

I næringslivet var veksten størst i tjenesteytende næringer, samtidig som flere foretak utførte FoU i 2015 enn i 2014. Næringslivets FoU er nærmere beskrevet på SSBs web-sider, se <http://www.ssb.no/>. I instituttsektoren bidro store investeringer i 2015 (bl.a. til forskningsfartøy) til den sterke økningen i FoU-utgifter fra året før. Noe av veksten skyldes ekstraordinære kostnader knyttet til pensjon. I universitets- og høgskolesektoren bidrar vekst i personalet og kapitalutgifter knyttet til byggeaktivitet ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet til økt FoU-virksomhet.

Helseforetakene, som i FoU-statistisk sammenheng inngår i henholdsvis universitets- og høgskolesektoren (universitetssykehus) og instituttsektoren (øvrige helseforetak og private ideelle sykehus) hadde en realvekst i FoU-utgiftene på 13,4 prosent fra 2014 til 2015. Noe av veksten var av teknisk karakter; en planendring i helseforetakenes pensjonssystem i 2014. Korrigeret for dette var realveksten i helseforetakene om lag 4 prosent.

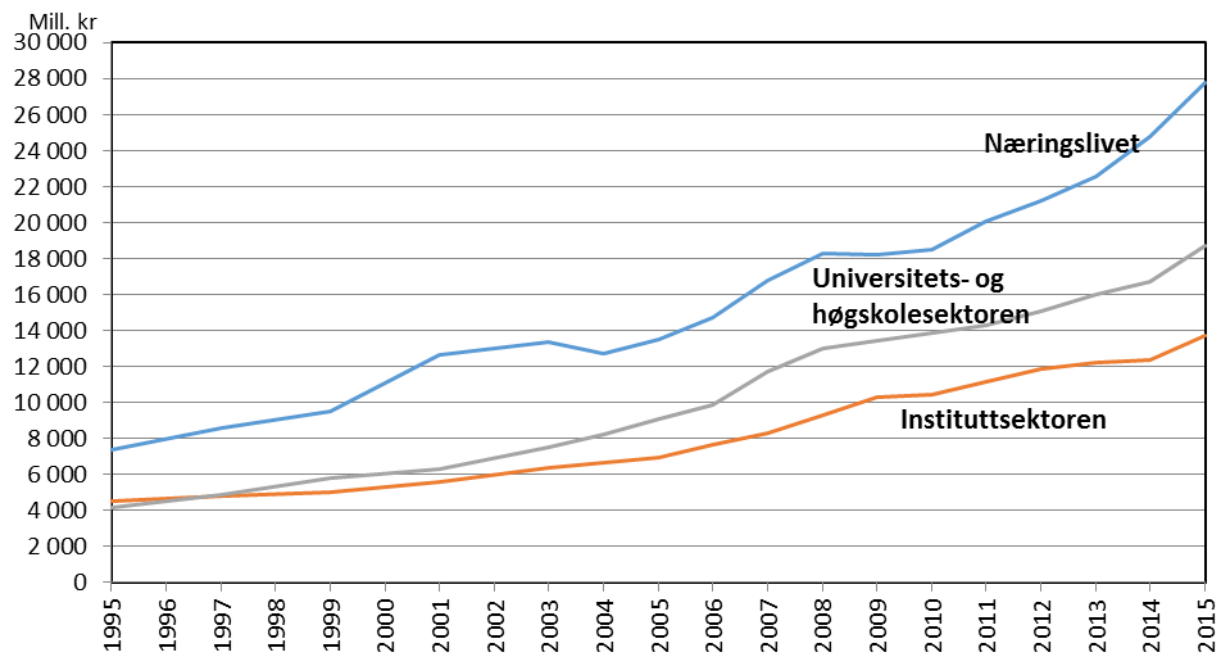
FoU-utgifter i 2013, 2014 og 2015 etter sektor for utførelse. Mill. kr og prosent. Realvekst basert på faste 2010-priser.

Sektor	2013	2014	2015	Endring 14-15 % faste priser
Næringslivet	22 557	24 802	27 782	9,0
Universitets- og høgskolesektoren	16 001	16 720	18 709	8,8
Instituttsektoren	12 190	12 345	13 718	8,1
Totalt	50 748	53 867	60 209	8,9
<i>herav helseforetak*</i>	<i>3 471</i>	<i>3 436</i>	<i>4 007</i>	<i>13,4</i>
Andel av BNP i %	1,65	1,72	1,93	

* Korrigeret for såkalt planendring i helseforetakenes pensjonssystem i 2014, beregnes realveksten til om lag 4 prosent fra 2014 til 2015; se NIFU Rapport 25:2016, s. 21ff.

Kilde: NIFU og SSB

FoU-utgifter etter sektor for utførelse 1995–2015. Mill. kr. Løpende priser.

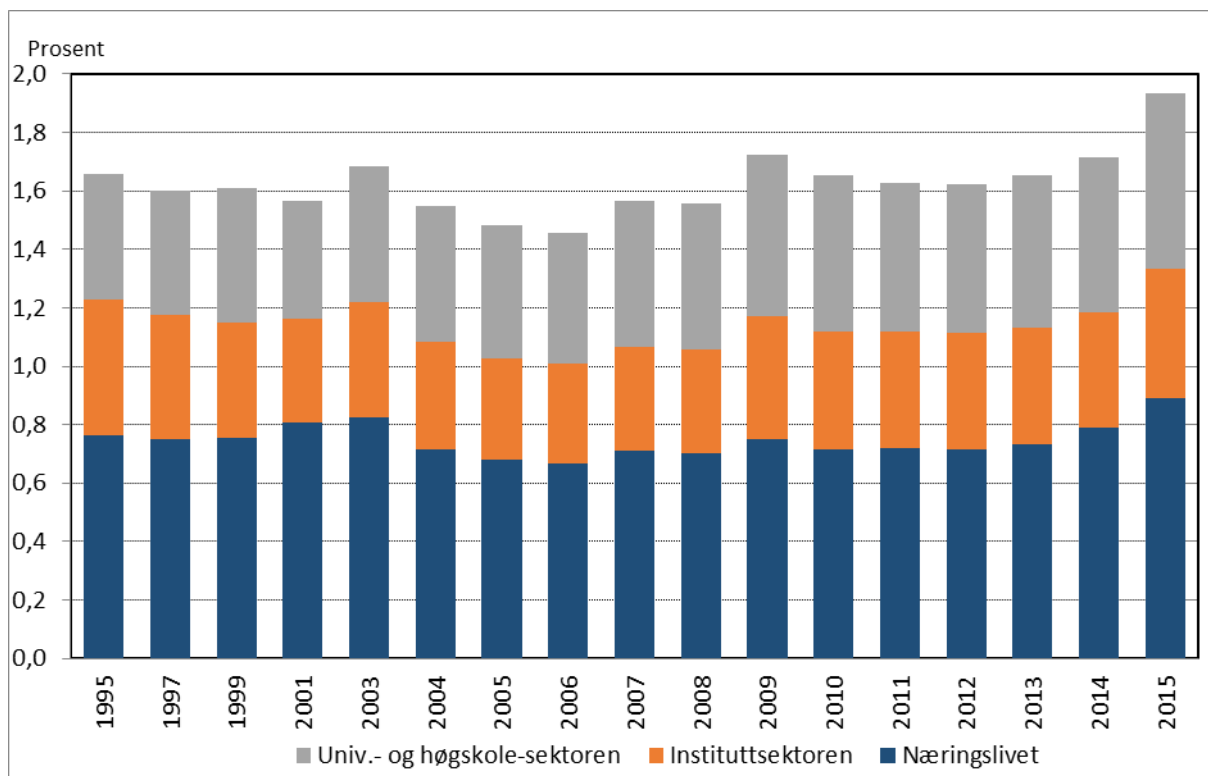

Kilde: NIFU og SSB

Stor økning i FoU-utgiftenes andel av BNP

FoU-utgiftene er beregnet å utgjøre 1,93 prosent av bruttonasjonalproduktet (BNP) i 2015. Dette er en stor økning i forhold til 2014, da andelen var 1,72 prosent. Dette er den høyeste FoU-andelen av BNP i Norge siden målingene startet på 1960-tallet. I tillegg til betydelig vekst i FoU-utgiftene bidrar et litt lavere anslag for BNP i 2015 til en høyere BNP-andel. Det er imidlertid viktig å være oppmerksom på at anslaget for BNP 2015 er foreløpig.

Totale FoU-utgifter som andel av BNP etter sektor 1995–2015. Prosent.

Kilde: NIFU og SSB

2 000 flere FoU-årsverk

I 2015 ble det utført 42 400 FoU-årsverk i Norge, nesten 2 000 flere enn i 2014, en økning på om lag 5 prosent. Næringslivet stod for 45 prosent av FoU-årsverkene, samme andel som i 2014. Universitets- og høgscolesektoren og instituttsektoren stod for henholdsvis 32 og 23 prosent av FoU-årsverkene. Blant de tre FoU-utførende sektorene hadde næringslivet størst vekst i antall FoU-årsverk i toårsperioden fra 2013 til 2015. I instituttsektoren lå antall FoU-årsverk stabilt i denne perioden.

Helseforetakene stod for 8 prosent av de totale FoU-årsverkene i 2015, samme andel som i 2014 og hadde en vekst i FoU-årsverk på 8 prosent fra 2013 til 2015.

FoU-årsverk i 2013, 2014 og 2015 etter sektor for utførelse. Antall og andel.

Sektor	2013	2014	2015	Andel per sektor (%)
Næringslivet	16 371	18 053	19 087	45
Universitets- og høgscolesektoren	12 714	13 010	13 952	32
Instituttsektoren	9 449	9 355	9 370	23
Totalt	38 534	40 418	42 409	100
<i>herav helseforetak</i>	<i>2 977</i>	<i>3 021</i>	<i>3 218</i>	<i>8</i>

Kilde: NIFU og SSB

Se nærmere i [FoU-statistikk-banken](#) og [Indikatorrapportens tabelldele](#) som oppdateres løpende. Flere tall for [næringslivets FoU-innsats finnes hos SSB](#).

Hvert år utarbeides det totaltall for ressursinnsatsen i forskning og utviklingsarbeid (FoU) i Norge. I universitets- og høgscolesektoren er det hovedundersøkelse annethvert år (oddetallsår). NIFU har statistikkansvaret for universitets- og høgscolesektoren og instituttsektoren, mens Statistisk sentralbyrå har ansvaret for næringslivet. NIFU sammenstiller dataene til den totale FoU-statistikken for Norge. Statistikken utarbeides på bakgrunn av OECDs retningslinjer i den såkalte Frascati-manualen og inngår i OECDs og Eurostats databaser for Science & Technology.

Forespørsler om universitets- og høgscolesektoren kan rettes til Kaja.Wendt@nifu.no, tlf. 996 31 554, om instituttsektoren til Bo.Sarpebakken@nifu.no, tlf. 960 94 042, og om helseforetakene til Ole.Wiig@nifu.no, tlf. 960 94 024. For mer informasjon om FoU i næringslivet, kontakt Frank.Foyn@ssb.no, tlf. 21 09 46 88 eller Harald.Fondevik@ssb.no, tlf. 21 09 47 51.

Den nasjonale FoU-statistikken for Norge publiseres av NIFU <http://www.nifu.no/> og Norges forskningsråd <http://www.forskningsradet.no/>. I FoU-statistikkbanken gis brukerne mulighet til selv å velge tabeller og data: <http://www.nifu.no/statistikk/databaser-og-registre/fou-statistikkbanken/>. Detaljert statistikk for næringslivet publiseres av Statistisk sentralbyrå <http://www.ssb.no/>.
